TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20701
Tarih : 20.10.2026

10/4831

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri'de yaklaşık 30 milyon euroya mal olduğu belirtilen Entegre Katı Atık Tesisi'nin 12 Nisan 2026 tarihinde meydana gelen heyelan sonucunda kullanılamaz hâle gelmesi, kamu kaynaklarının etkin kullanımı, yatırımın yer seçimi ve denetim süreçleri ile çevre ve halk sağlığının korunması bakımından ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Tesisin devre dışı kalmasıyla Yüksekova'nın Akocak köyü mevkii ve uluslararası İpekyolu güzergâhında ortaya çıkan çöp birikimi, çevresel riskleri ve atık yönetimindeki aksaklıkları derinleştirmiştir. Sorunun daha önce de Bakanlığın dikkatine sunulmasına rağmen kalıcı bir çözüme kavuşturulamaması, konunun bütün yönleriyle incelenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle tesisin yer seçimi, projelendirme, yapım, denetim ve kabul süreçlerinin; meydana gelen kamu zararının boyutlarının ve olası idari sorumlulukların araştırılması, mevcut çevresel risklerin giderilmesi, zararın telafisine yönelik adımların belirlenmesi ve yeni tesisin ivedilikle kurulması için gerekli tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartın

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri'de 17 Şubat 2024 tarihinde hizmete açılan ve yaklaşık 30 milyon euroya mal olduğu belirtilen Entegre Katı Atık Tesisi'nin, 12 Nisan 2026 tarihinde meydana gelen heyelan sonucunda ağır hasar alarak kullanılamaz hâle gelmesi; kamu kaynaklarının yönetimi, çevresel risklerin denetimi ve idari sorumluluk bakımından ciddi bir hesap verebilirlik sorunudur. Halkın vergileriyle gerçekleştirilen böylesine büyük bir yatırımın kısa sürede işlevsiz kalması karşısında, kamu zararının boyutları açıklanmalı ve bu sonuca yol açan süreçler bütün yönleriyle araştırılmalıdır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre tesisin yer seçimi süreci 2013 yılında başlamış, 2019 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) olumlu kararı alınmış, inşaatına 1 Temmuz 2020 tarihinde başlanmış ve geçici kabulü 31 Ekim 2023 tarihinde yapılmıştır. Yatırımın hizmete açılmasından yaklaşık iki yıl sonra kullanılamaz hâle gelmesi; yer seçiminin bilimsel dayanakları, jeolojik ve jeoteknik etütlerin yeterliliği, heyelan risklerinin öngörülüp öngörülmediği ve yapım, denetim ve kabul süreçlerinin mevzuata uygunluğu konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Heyelanın meydana gelmesi, kamu idaresinin sorumluluğunu kendiliğinden ortadan kaldırmaz; olası ihmal ve denetim eksiklikleri bağımsız biçimde araştırılmalıdır.

Tesisin devre dışı kalmasının ardından Yüksekova'nın girişindeki Akocak köyü mevkisinde ve uluslararası İpekyolu güzergâhında çöp yığınlarının oluştuğu, kötü koku ve çevre kirliliğinin arttığı kamuoyuna yansımıştır. Atıkların yağışlarla dere yataklarına taşınması; su kaynakları, toprak, hayvancılık, yaban hayatı ve insan sağlığı bakımından ciddi riskler oluşturmaktadır. Mevcut atıklar ivedilikle kaldırılmalı, çevresel ölçümler yapılmalı ve halk sağlığını koruyacak önlemler gecikmeksizin uygulanmalıdır.

Ekolojik adalet ilkesi gereğince çevresel yıkımın bedeli halka, kırsal yerleşimlere ve geçimini hayvancılıkla sağlayan yurttaşlara ödetilemez. Yerel yönetimlerin, meslek odalarının, bilim insanlarının, çevre örgütlerinin ve bölge halkının karar süreçlerine katılımı, demokratik ve katılımcı çevre politikalarının temel unsurlarındandır.

Hakkâri'deki çöp sorununu daha önce de Bakanlığın dikkatine sunduğumuz hâlde gerekli ve sonuç alıcı girişimlerin yapılmaması kabul edilemez. Önceki önergelerimizin nasıl değerlendirildiği, hangi tedbirlerin alındığı ve sorunun neden kalıcı biçimde çözülemediği açıklanmalıdır.

Yaklaşık 30 milyon euroluk yatırımın kullanılamaz hâle gelmesi karşısında kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılıp kullanılmadığı belirlenmeli; oluşan zararın tespiti ve telafisi için somut adımlar atılmalıdır.

Bakanlığın sorumluluğu yalnızca yeni bir tesis yapılacağını duyurmakla sınırlı değildir. Mevcut çöp sorunu için acil eylem planı hazırlanmalı; yeni tesisin güvenli yer seçimi, finansmanı, yapımı ve hizmete alınması belirli bir takvime bağlanmalıdır. Teknik ve idari süreçler bağımsız biçimde incelenmeli; ihmal, kusur veya mevzuata aykırılık tespit edilmesi hâlinde sorumlular hakkında gerekli idari, mali ve hukuki işlemler yürütülmeli, kamu zararı belirlenirse ilgili mevzuat çerçevesinde tahsili ve telafisi sağlanmalıdır.

Hakkâri halkı sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının ertelenmesini, milyonlarca euroluk kamu yatırımının akıbetinin belirsiz bırakılmasını ve çevresel sorunların geçici tedbirlerle sürüncemede tutulmasını hak etmemektedir. Çöp sorununun ne zaman kalıcı olarak çözüleceği, yeni tesisin hangi tarihte hizmete alınacağı, kamu zararının nasıl telafi edileceği ve sorumluların nasıl hesap vereceği Bakanlık tarafından açık, somut ve denetlenebilir biçimde ortaya konulmalıdır.

Bu nedenle tesisin yer seçimi, projelendirme, yapım, denetim ve kabul süreçlerinin; meydana gelen kamu zararının boyutlarının ve olası idari sorumlulukların araştırılması, mevcut çevresel risklerin giderilmesi, zararın telafisine yönelik adımların belirlenmesi ve yeni tesisin ivedilikle kurulması için gerekli tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	